

Årsberetning for 2014

Bemærkelsesværdige fugle i Østjylland 2014

Årets første rigtige megahit blev en nathejre, der blev opdaget i parken ved Sostrup 22. marts, og set af mange tilrejsende frem til 25. april. Fundet er godkendt af SU.

En hvidøjet and i Egå Engso 28. marts blev kun set af en enkelt lokale fuglekigger, og er endnu ikke indsendt til SU! To citronvipstjerter med tre dages mellemrum i maj på Djursland - pt. er kun den ene SU-godkendt. Adskillige steppehøge passerede også i maj, flere af dem er fotodokumenteret.

Invasion af hvidvingede ternere i maj, med tocifrede antal fugle både ved Brabrand sø, Fornæs og ved Randers. En enkelt hvidskægget terne sneg sig med forbi Fornæs. 21. maj blev en lille skrigeørn fotograferet ved Gjerrild. Op til 2 syngende lundsangere på Anholt i majs sidste dage er heller ikke hverdagskost her i Øj. I august tiltrak en stationær rastende ung sort stork ved Løgten en del kikkertsvingere, og den blev meget fotograferet! Egå Engso er en af de fuglelokaliteter i Østjylland som tjekkes ud af flest ornitologer – næsten dagligt. Den 22. august var der desværre ikke så mange af de garvede til stede, alligevel blev to sorte ibiser spottet i en håndkikkert og dokumenteret af en lynsnar fotograf, inden de fløj videre.

Sort ibis ved Egå Engso 22/8. Foto: Peter Bohnstedt.

Fra sidst i september og året ud blev der næsten dagligt set nøddekrige i St. Hjøllund Plantage, og det antages at arten har ynglet i området. Som en sidegevinst blev der også set en del hvidvinget korsnæb i området, også de mistænkes for at have ynglet i det midtjyske. Rosinen i pølse-enden blev en silkehejre, der besluttede sig for at holde jul i Pederstrup på Djursland. Fuglen var dog "tam" idet ringmærker viste at den stammede fra en fuglepark i Tyskland.

Atlas 3 projekt

Et begivenhedsrigt år, hvor feltarbejdet i ATLAS III for alvor blev sat i gang med registreringer af ynglende fuglearter og timetællature over hele Østjylland.

Projektet må siges at være kommet rigtig godt i gang og der skal gives en stor tak til alle som bidrager. Der har været afholdt et par lokale ATLAS møder til inspiration og spørgsmål om projektet.

Desuden blev det landsdækkende ATLAS møde afholdt i Grenå i november, så Østjylland er på banen!

Jørgen Ballegaard har taget ansvaret med at koordinere de aktive i Østjylland, sammen med validatorer og lokalkoordinatorer i alle kommuner.

I Østjylland er der indtil videre fundet kvadratansvarlige til 175 ud af de 240 kvadrater i området - og der er stadig et par år tilbage til feltarbejdet!

Husk, at har man undersøgt et kvadrat grundigt i ét år, så giver det mere viden i projektet, hvis man tager hul på et hidtil udækket kvadrat, end at prøve at finde én art mere i det veldækkede kvadrat.

Vi håber, at der bliver rift om at dække de ledige 65 kvadrater - det er nu i skal slå til, hvis I vil deltage i et af de vigtigste DOF-projekter i disse år!

Fuglekursus

En storstilet satsning fra DOF med tilbud om "professionelle" fuglekurser til DOFs medlemmer, blev sat i gang i 2014. I DOF Østjylland blev der afholdt tre kurser:

Silkeborg: Fuglestemmekursus, start 24/2, slut 19/5, 20 deltagere. Underviser: Andreas Winding

Århus: Fuglestemmekursus, start 27/2, slut 8/5, 18 deltagere. Underviser: Peter Hjeds

Århus: Trækfuglekursus, start 18/8, slut 6/10, 15 deltagere. Underviser: Peter Hjeds

Se artiklen i Fugle og Natur nr. 3 2014, s. 27 af Rikke Rørbech, hvor hun beretter fra fuglestemmekurset i Århus.

Ørnens dag - søndag d. 17. februar

For 9. år i træk blev ørnens dag markeret i Østjylland.

I år blev ørnens dag afholdt i Østenden af Mossø. Vejret var ikke med os da det blæste en del og var bidende koldt. Alligevel fik de ca. 200 fugleinteresserede en god oplevelse, da 2 havørne fløj hen over søen.

Ørnens Dag ved Vædebro, Mossø. Foto: Kim Skelmose.

Bo Ryge fortalte om hvor mange ørne der er i Danmark og hvor mange unger de ynglende par har fået. Kim Skelmosse fortalte om hvordan ungerne bliver ringmærkede og hvor mange der har fået ring på siden ringmærknings start.

Ture og møder

I 2014 blev der annonceret 70 ture og arrangementer i DOF Øj's område.

DOF Østjylland stod for 33 arrangementer, 18 var i samarbejde med andre og 19 var arrangeret af andre. Af de arrangementer hvor DOF Østjylland deltog (51) var der 4 busture, 6 dags-arrangementer (heraf 1 temadag, 2 træf, 2 åbent tårn, 1 ørnens dag), 16 foredrag (inkl. generalforsamling) og 25 småture (inkl. fuglenes dag).

Fordelingen på ugedage (51 stk.): 10 tirsdag, 4 onsdag, 3 torsdag, 2 fredag, 12 lørdag, 20 søndag.

Beretning fra ture afholdt af turlleder Birgitte Loch Andersen i 2014:

Skrevet af Birgitte Loch Andersen

D. 26/04. kl. 6.30-9.30 Mødested P-pladsen ved Moesgaard museum.

Turledere: Hans Jørgen og Birgitte

16 deltagere mødte op til en fantastisk flot morgen. Der blev hørt et bredt udsnit af områdets fugle, flere blev også set.

Som afslutning på turen blev der uddelt foldere og fortalt om hjemmesiden med løbende opdatering. Meget positiv respons på turens afvikling.

D. 24/05 kl. 6.30-9.30 Mødested P-pladsen ved Moesgaard museum.

Turledere: Hans Jørgen og Birgitte

2 deltagere mødte op på en gråvejrsdag. Efter en times tid blev vejret særdeles godt. Der var mange fuglestemmer, kald af spurvehøg, som en af deltagerne så flyve til en rede. Den kunne lige anes fra stien, fordi vi vidste, at den var der. Rødstjert hørt flere steder. Spætmejsse med stor udfløjet unge.

De to deltagere så det som en fordel, at de havde guidernes opmærksomhed. Der blev lyttet meget intenst og trænet stemmer.

D. 5/6 10.30-11.15 Plejehjemmet Søholm

Bestyrelsen havde fået en mail fra en fysioterapeut på plejehjemmet Søholm, om at nogle af beboerne havde vist interesse for fugle - om der var en, som kunne tænke sig at guide en lille tur. Da jeg selv arbejder som sygeplejerske i plejeboliger og bor forholdsvis tæt på Søholm, tog jeg opgaven.

En ergoterapeut og en fysioterapeut tog 5 mænd med ud. 2 i kørestol og 3 gående. Det var begrænset, hvor langt vi kunne gå. Det var også småt med fugle. Men vejret var godt, og de gamle nød den lille tur og ville gerne med mig på tur en anden gang.

D. 28/9 Bustur til Mandø og vadehavet.

Turleder: Bjarne og Birgitte

Turen gik til Mandø og Vadehavet med 28 deltagere. Der var på denne tur lavet aftale med naturvejleder fra Vadehavscentret. Naturvejlederen var Claus Melby, som også er leder af Vadehavscentret. På den måde kan vi få historier om udviklingen i vadehavet, og fuglenes liv fra nærmeste hold. Naturvejlederen er også garant for, at vi kommer sikkert frem og tilbage fra Mandø. Der er hvert år bilister, der ikke når over, inden tidevandet kommer. De må have hjælp af Falck til at komme ind eller overnatte på Mandø.

Saltvandet er ikke godt for en bil.

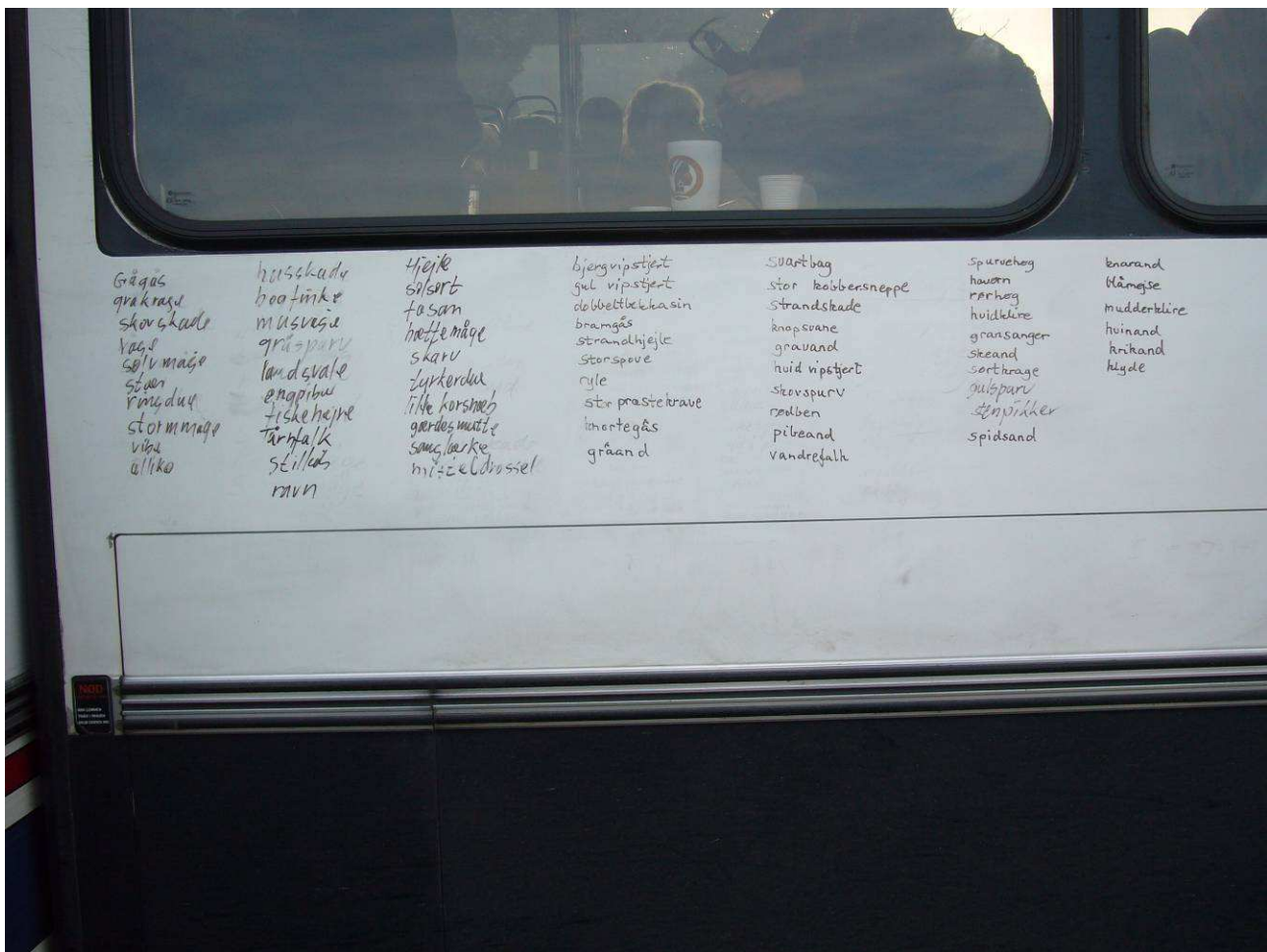
Claus tog os med ud på vaden. Han syntes, vi skulle opleve at gå på vaden. Fuglene glimrede ved at være langt ude, så vi stort set kun kunne se dem i skoperne. Frokosten indtog vi, hvor der var helt tørt i græsset. Efter Mandø tog Claus os til Kammerslusen og den næste slues derefter.

Herefter kørte vi selv videre til Sneum Digesø, som var sidste stop.

Vi fik set 66 arter. Der var virkelig mange vadefugle, her skal især nævnes hjejler, som stod i tætte flokke. Rylere var der også en del af, og vi fik set en mindre flok klyder. Skoperne blev brugt flittigt, for fuglene stod lidt langt ude. Havørnen sad på en pæl ved Kammerslusen, og så ud til at fange fladfisk. Ænderne lå i vandet tæt på den, de ved godt, at den skal i luften for at fange dem. Vandrefalken kom flyvende tæt forbi os.

Vejret var med os. Der faldt en smule regn, da vi nærmede os vadehavet, men det var tørvejr resten af dagen og en del sol.

Bustur til Sønderjylland d. 10. maj 2014.

En af DOF Østjyllands ture fra 2014 som vil blive husket er turen den 10. maj til Sønderjylland.

Peter Lange og Bjarne Golles, begge nogle af vores mest erfarne turguider, fik nemlig på denne tur hver en ny art. Det er ret usædvanligt at vore mangeårige guider selv får nye arter og at de endda får glæden ved selv at spotte arten som den første.

På turen havde bussen sat alle deltagerne af ved havdiget ud til Højer vade og så var det meningen, at de med Peter og Bjarne som guider skulle afsøge både Margrethe Kog og Rieckelsbüller Kog nord og syd for grænsevejen i Tøndermarsken for fugle. En stor flok islandske ryler i sommerdragt pådrog sig de flestes interesse og begejstring. Pludselig havde Bjarne ikke nok i sin håndkikkert – teleskopet måtte op – en mudderklirelignende fugl med markant opadbøjet næb måtte lige tjekkes – og straks efter dokumenteres med et par fotos og et kontrollerende tjek i felthåndbogen – jo den var god nok: Terreklire som ny art for de fleste.

10 min. senere var det Peter som fik fornøjelsen med at være første-spotter på en ny art: Ikke mindre end 2-3 rødhalsede gæs i udkanten af en flok bramgæs. Peter strålede som en sol, et mangeårigt åg var taget af hans skuldre. Turdeltagere gennem mere end ti års ture til Vadehavet vil vide, at Peter mere end én gang har misset de rødhalsede. Nu fik han endelig revanche: han fandt dem selv og så var det åbenbart ikke nok med én.

Fotos: terreklire og turdeltagere der tjekker deres fotos af den sjældne klire, samt fotos af rødhalsede gæs alle taget med håndholdt mobil gennem Bjarnes scope.

Rødhalsed gås (øverste billede) og terekklire, begge Margrethekog 10. maj 2014. Foto: Bjarne Golles.

Fuglepigerne 2014

Året der gik hos Fuglepigerne i Østjylland

Vi har som vanligt afviklet en tur om måneden, dog med sommerferiepause i juli. Vi fortsætter konceptet med at køre i privatbiler og arrangerer samkørsel på de længere ture.

Når vi planlægger årets program, stiler vi efter en blanding af nære og fjerne lokaliteter – og at have både kendte og nye turmål på programmet. Blandt årets klassikere var f.eks. Lille Vildmose, Vejlerne og Giber Å. Nyheder var bl.a. Geddal Enge og Stavns Fjord på Samsø, hvor vi brugte guider med lokalkendskab. Samsø var en overnatningstur, hvor en af fuglepigerne lagde sommerhus til. Indtil nu har vi holdt os til Jylland og de tilgrænsende småøer, men da der efterhånden er flere fynboer i gruppen, tager vi næste år også en tur til Fyn med lokal guide og ser på fugle i det genoprettede område ved Gyldensteen Strand.

Der er kommet mange nye ansigter til i løbet af året, og antallet af deltagere på turene er 15 og opefter. Vi er en gruppe på ca. 70 kvinder fra hele Jylland og flere fra Fyn, der kommer på vores ture.

Vi har valgt at nedlægge maillisten, da vi vurderer, at de fleste alligevel holder sig orienteret om vores aktiviteter gennem Fugle og Natur og ikke mindst vores velbesøgte hjemmeside og på Facebook. I vores facebookgruppe, udveksles der fotos og gode ideer til nye fugleture med mere. Den bruges også til spontant opståede ture når f.eks. der pludselig samler sig glenter ved Horsens, eller nogen har set nøddekrige ved Hjøllund plantage.

Astrid Agerholm og Hanne Andersen har ved årets udgang valgt at gå ud af planlægningsgruppen, som nu består af Dorte Faurschou Hertz, Grete Rann Damgaard, Rikke Rørbech og Lotte Skjærbæk.

Gråkragerne

I løbet af 2014 opstod GRÅKRAGERNE. Gråkragerne er en gruppe af fugleinteresserede seniorer, der tager på tur på hverdage. Turene er dog ikke forbeholdt seniorer – alle der kan tage fri på hverdage i dagtimerne er velkommen.

Gråkragerens første tur gik til Vejlerne torsdag d. 30.oktober og de 8 deltagere mødtes kl. 11.00 ved Naturcentret på Bygholmvejlevej.

Vi havde ikke stået længe før den første spottede en Vandrefalk siddende på en pæl et stykke ude på Bygholmengen. Lidt længere ude sad en Havørn, som kunne ses i samme kikkertfelt.

På engen så vi desuden en del Kortnæbbede Gæs, Grågæs, Bramgæs og nogle få Sangsvaner. Også Pibeænder, Krikænder, Troidænder og Hvinænder var der en del af. Skeænder blev det til et aneligt antal af for arten, og også Spidsænder var også godt repræsenteret. Traner blev det kun til få af, men dog mindst 12 sås overflyvende et stykke ude. En Blå Kærhøg underholdt os også et stykke tid, ligesom en nr. 2 Havørn kom forbi.

Efter Bygholmengen gik turen videre til Kraptårnet hvor vi så 5 Sølvhejrer. Derfra videre til Han Vejle skjulet ud af de lange gangbroer gennem rørsumpen ud til den yderste platform, hvor vi indtog vores medbragte frokost ved de derværende borde, godt underholdt af de allesteds værende Skægmejser. Fra platformen kunne vi se Skægmejserne husere i rørene rundt omkring os. De var dog ikke meget for at lade sig se, men efter lidt øvelse lykkedes det dog at spotte dem nede mellem rørene.

Efter frokosten kørte vi videre til Kærup Holme, igen med en del gæs og ænder, og derfra gik det til videre til det gamle maskinhus ved Tømmerby Fjord.

Herefter var det små småt ved at være tid til hjemturen, og efter nogle få stop ved Bygholmdæmningen og et ny stop ved Naturcentret gik turen så atter mod Østjylland, hvor vi som planlagt nåede Aarhus kl. 18.00.

Grågæs på Bygholmengen. Foto: Per Madsen

Pibeænder på Bygholmengen. Foto: Per Madsen

Gråkragerne ved Egå Engso. Foto: ?

Medlemsstatus

I Øj stort set uændret medlemstal, der har været en tilbagegang på **3** medlemmer i 2014 ift. 2013.

Medlemskategori	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kernemedlem	708	773	742	769	757	738	745	745	707	740	719
Husstandsmedlem	74	80	84	92	98	97	109	103	101	113	113
Juniormedlem	23	22	18	17	11	9	5	9	22	26	26
Medlem (tidl. Støttemedl.)	408**	288	312	423	456	504	607	588	566	576	595
Total	1285**	1163	1158	1301	1322	1348	1466	1434	1396	1456	1453

Tallene er opgjort pr. 31.12.2014

Hjemmesiden www.dofoj.dk

Steen Larsen er webmaster og står for det tekniske.

Indlæg på siden skrives af bestyrelsen, med enkelte bidrag udefra.

Ole Jensen holder kalenderen med ture og møder opdateret.

Steen har lavet lidt statistik:

Nyhedslisten har pt. 255 abonnenter. Der har været 15 udsendelser i 2014.

Hjemmesiden 2014: 57000 sidevisninger, 24700 besøg, 7700 besøgende.

Sidervisninger fordelt med 35% på forsiden, 28% på Observationer, 13% på Ture og møder

Fugle i Østjylland

Lokalrapporten *Fugle i Østjylland 2013* nr. 42 udkom i 2014, det er fortsat Flemming Nielsen og Arne Bo Larsen der lægger et stort stykke arbejde i at få rapporten publiceret. Udover de 2 er der en redaktionsgruppe på **ca 15** personer, som er medredaktører på bladet.

FUGLE I ØSTJYLLAND 2013

DOF Østjylland

Igen skal det fremhæves at vi, ud af de 13 lokal foreninger der er under DOF, er en af blot 3 andre lokal foreninger kan udgive en lokalrapport.

Set og sket i kommunerne i 2014

(samlet og redigeret af Peter Lange)

Favrskov Kommune 2014

af Svend Møller Jensen.

Grønt Råd: Ikke mange sager, hvor fugle er på dagsordenen. Der er opført 2 gangbroer langs Gudenå, så man nu kan færdes langs åen fra Kongensbro til Vejerslev Skov og fra Ulstrup til Bamsebo Camping. På disse ture er der garanti for at se Isfugl og med lidt held Rød Glente.

Et Fugletårn er bygget i Damsbro Mose og en gangbro til tårnet bliver fuldført i disse dage.

Det lokale glentepar fik for 8. år i træk unger på vingerne, og det var 4. år i samme rede. Der har været afholdt 2 ture. En tur til Damsbro Mose (DOF/DN) og en tur til Himmerig Skov (DOF).

Norrdjurs Kommune 2014

DOF Østjylland har modtaget henvendelser vedr. Fredningssager på Anholt. Fredningen af Norrdjurs Kommune har sidst på året givet dispensationer til et Plejeprojekt på Flakket og i Ørkenen – især rydning af opvækst af bjergfyr.

Jens Bonde Poulsen er DOF Øjs rep. I Det grønne råd.

Odder Kommune 2014

af Arne Højgård

Kyststien ved Hou blev etableret i løbet af foråret 2014. Projektet er realiseret gennem et grønt partnerskab. Kyststien blev indviet på grundlovsdag.

Odder kommune gennemført ”praksis for vedligeholdelse af grøftekanter”. Der har været fokus på hvordan man kan opnå en højere biodiversitet i grøftekanter. Der skulle undersøges, hvad vedligehold af grøftekanter har af betydning for grøftekantens vegetation, samt hvilke konsekvenser det har, at private lodsejere slår eller anvender sprøjtemidler i grøftekanterne.

Stiforløb mellem Odder by og Norsminde. Der er i 2014 afsat til en forundersøgelse som skal afdække ønsker og forventninger til et stiforløb

Odder kommune arbejder fortsat med etablering et vådområde i Ådalen omkring Rævs Å og Odder Å mellem Norsminde Fjord og Odder by.

Et grønt partnerskab om formidling og tilgængelighed på Tunø er etableret. Der er lavet budget for en række mulige tiltag på Tunø, herunder nye stier, shelters og fugletårn.

Økologiens have har afholdt Grøn Festival søndag den 14. september. DOF Østjylland deltog med en stand. En fuglekonkurrence arrangeret for børn lokkede mange forældre med børn til standen.

Jeg har været turlleder på en tur til Norsminde Fjord i november 2014, hvor der deltog 6-8 personer.

Der er afholdt 3 møder i det grønne råd, heraf et møde i Hou, hvor Houstien blev besøgt.

Randers Kommune 2014

af Lars Tom-Petersen

Der har været afholdt 7 ture med udgangspunkt i Randers. Deraf 2 ture for deltagere i Atlas-projektet.

Desuden et åbent tårn-arrangement ved Vorup Enge.

2 DOF-møder er blevet afholdt på Randers Naturcenter: 11/2 Polen og 27/2 Atlas-projektet.

I 2014 blev en ny stibro, finansieret af AVJ-Naturfond, hægtet på motorvejsbroen over Gudenå mellem Vorup og Hornbæk Enge. Dette har forbedret turmulighederne langs åen, hvor man nu, med udgangspunkt i Randers Naturcenter, kan lave en fin rundtur gennem begge de naturgenoprettede områder.

Der er i 2014 blevet nedsat et Naturparkråd for Randers Fjord Naturpark, hvortil DOF's medlem af Randers Kommunes Grønne Råd er blevet valgt som repræsentant.

På fuglefronten har en af de helt store oplevelser været det store antal hvidvingede terner, der d. 17/5 ankom til Hornbæk Enge. I løbet af dagen steg antallet, og det kulminerede om aftenen med, at 28 af de smukke terner jagede i samlet flok over engsøen. De fleste af ternerne forsvandt hurtigt igen, men enkelte blev hængende både d. 18 og 19/5, og mange fuglekiggere fik en god oplevelse i løbet af de tre dage.

Samsø Kommune 2014

af Mogens Wedel-Heinen

Planer for Issehoved. Anders Søsted, Naturstyrelsen, Søhøjlandet orienterede ved sidste møde i Grønt Råd d. 18/11 2014 om pleje af Issehoved i 2015 og 2016. Skrænterne mod både øst og vest skal i første omgang slås manuelt, derefter skal områderne hegnes og græsses af Samsø Kommunes gutefår i sommerhalvåret.

Forslag til stiprojekt på Samsø udarbejdet af DN's Lokalafdeling.

Ønske fra lokal borgergruppe om Naturpark for Nordsamsø og Stavns Fjord. Ide og forslag fra Friluftsrådet. Bliver områderne udpeget som Naturpark kan det betyde en bedre markedsføring af Samsøs natur. Diskussioner og infomøder i løbet af 2015. Grønt Råd støtter arbejdet, men vil ikke være medarrangør.

Meddelelse fra Miljøministeriet og Naturstyrelsen i slutningen af 2014 om et pilotprojekt til 18 – 20 millioner kroner til sikring af nye strandengsarealer i forbindelse med en forventet havstigning i løbet af dette århundrede. Forslaget går bl.a. på at flytte diger længere ind i landet, så strandengsarealerne forøges. Der lægges op til frivillige aftaler med god forståelse fra berørte lodsejere. Lynvisit af Miljøminister Kirsten Brosbøl og Lasse Werling, Naturstyrelsen d. 2. februar 2015 med besigtigelser. Borgermøde d. 16. marts 2015, hvor Natura 2000 planerne for 2016 – 2020 og pilotprojektet bliver præsenteret.

Grønt Råds ekskursion til Samsø Golfklubs baner d. 17. juni. Rundvisning og gennemgang ved Greenkeeper. Golfbanen er gået fra konventionel til bæredygtig drift. Solceller sørger for, at vand pumpes fra vandhuller til vandingsanlæg, så grundvand spares. Ingen pesticider, økologiske gødningsprincipper, afgræsning af rough med gutefår, alt sammen i samarbejde med Samsø Energiakademi.

Hotspots på den nye Ballen Færgehavn. Samsø Kommunes forslag til nye oplevelsespunkter for turister og øboer. Grønt Råd finder det særdeles positivt, at den nye havn åbner sig mod og favner lokalområdet.

Muligheder for dykning og lystfiskeri vil medvirke til at gøre havnen til meget mere end færgehavn. Det samme gælder de forslåede terrasser og siddesteder, hvorfra havnens gæster kan iagttage kystens fugleliv eller blot nyde udsigten. Grønt Råd ser gerne, at Ballen Færgehavn vil udvikle sig til et lokalt center for information, naturoplevelser og friluftsliv.

På vegne af Statens tilsynsførende for Stavns Fjord, Jørgen Klejs Jørgensen, foretager Mogens Wedel-Heinen nationale tællinger for Institut for Bioscience og National Center for Miljø og Energi, Århus Universitet. Observationerne indtastes både på fugledata.dk og dofbasen.

Mogens Wedel-Heinen afholdt 2 fugleture i 2014. Den 11. maj en fuglestemmetur i Brattingsborg Skov kl. 04:00 – kl. 08:00 og den 9. juni en fugletur på Golfbanen kl. 05:30 – kl. 07:30 – begge offentlige.

ATLAS III er kommet godt i gang. MWH er kvadratansvarlig for en del kvadrater på Samsø. Alle 3 TTT er gået i ét kvadrat samt en vinter TTT i et andet kvadrat.

Fugle: Det første ynglefund på Samsø af Sortstrubet Bynkefugl blev gjort i 2014 - på Østerhede. 2 unger observeredes. Han og hun sås på lokaliteten fra 16/4 – 6/7. Sandsynlig ynglende Karmindompap ved Kanhavekanalen. Sølvhejre opholdt sig på Hesselholm Made 16. – 18. september og fra 26/9 – 12/10 rastede en Rustand sammen med grågæs ved Barnekold. Og d. 6. oktober dukkede Stavns Fjords trofaste Sortbugede Knortegås op for 14. år i træk

Silkeborg Kommune 2014

af Andreas Winding og Peter Just

Der har været afholdt to møder og en enkelt felttur (til Tange Sø) i Det Grønne Råd i det forgangne år. Diskussionsemner har der været mange af, bl.a. den nye Vandplan 2, Tange Sø's fjernelse eller bevarelse, Naturplan Danmark, Stenholt Mose samt naturligvis ulve.

DOFs Fuglestemmekursus nåede også til Silkeborg, og der var fuldt booket og sågar venteliste. Kurset strakte sig over 8 aftner og 4 feltture til forskellige bedre lokaliteter i Silkeborg kommune. Der blev udtrykt stor begejstring for (endelig) at lave et kursus i Silkeborg, og der er efterspurgt adskillige andre kurser med fokus på fuglestemmer for fortsættere, søens fugle, fugletræk og enkelte andre forslag. Der arbejdes dog i stedet p.t. på at oprette et børne-/unge-kursus. Ud over de afholdte ture i forbindelse med Fuglestemmekurset har det været behersket med aktivitet af den art i området, bortset fra enkelte klassikere.

AtlasIII er kommet nogenlunde i gang også i Silkeborg kommune, om end der har været lidt besvær med at rekruttere kvadratansvarlige til flere ellers ret "lette" kvadrater - landbrugskvadrater - der er jo næsten intet at registrere:-(

Der har igen i 2014 ligeledes været en pæn del halvsjældne fugle i kommunen. Først og fremmest har der måske været ynglende nøddekrige; der har i hvert fald været observationer af arten i løbet af foråret, og i efteråret har en lille flok været ganske stationære og publikumsvenlige. Derudover er der en del observationer af hvidvinget korsnæb, en enkelt af en formodet trækrastende lille fluesnapper, samt endnu en gang perleugler. Havørneparret holder heldigvis også fortsat stand.

Peter Just har repræsenteret DOF i Brugerrådet for Gudenåen.

Andreas Winding og Peter Just (supl.) har deltaget i Det grønne råd.

Skanderborg Kommune 2014

af Steen Hansen

Det grønne råd er stadig velfungerende og vi har deltaget i det omfang vi kunne. 168 indkomne sager vedr. dispensationer, lokalplaner, fredninger mm er gennemset, heraf er 118 læst. Vi har ikke haft nødvendigheden af at komme med indsigelser i disse.

Festivallens gøren og laden er stadig et samtaleemne men vi har som DOF ikke meget at kunne bidrage med ifm. festivallens kommende virke.

Udover møder med det grønne råd deltager vi også i dialogmøder med kommunens miljø og planudvalg.

Havørnen er stadig ynglende i kommunen og vi ser lyst på, at det må kunne indebære et par mere i kommunen ad åre.

Syddjurs Kommune 2014

af Joy Klein

Den triste fuglenyhed fra Syddjurs Kommune i 2014 var – som formodentlig mange mennesker allerede har hørt – at havørneparret måtte opgive yngleforsøget. Uden at vi ved det med sikkerhed, har vi en formodning om at det var forstyrrelser omkring reden der var årsag til at det ikke lykkedes ørnene at få unger. Vi håber at parret finder et bedre (utilgængeligt) sted at bygge rede næste gang. Inger F. Jensen er redekoordinator og har kontakt til skovejeren.

Årets "fuglehit" må være "Sort Sol" ved Kolind. Efter at en lokal beboer havde omtalt de store overnattende stærflokkede ved Kolindbro i lokalavisen samtidig med at en video sattes ud på nettet, tiltrak fænomenet et rigtig stort publikum aften efter aften. Siden at begivenheden har tidligere fundet sted i årevis uden opmærksomhed, viser succesen noget om mediernes magt.

De organiserede fugleture i kommunen havde nu ikke helt så mange deltagere (måske skal man sige heldigvis). Der var i år fire ture i DOF-regi: to til Fugleværnsfondens reservat ved Stubbe Sø (hvoraf én ved naturvejlederen hos FVF, Allan Gudio Nielsen, på Fuglenes Dag), én der udgik fra Ørnbjerg Mølle samt et "Åbent tårn ved Stubbe Sø"-arrangement i forbindelse med Nationalparkdagen i maj. Stubbe Sø-reservatet var også genstand for en intensiv undersøgelse, da FVF gennemførte en såkaldt BioBlitz i august, hvor man forsøgte at finde og bestemme alle fugle, dyr, planter og svampe der fandtes på området. Lokalgruppen holdt 6 miniture i kommunen for læsere af nyhedsbrevet, der udkom 11 gange i 2014.

Optællegruppen ved Vængesø holdt øje med fuglelivet i den genetableret sø hele året og kunne i begyndelsen af 2014 sende en rapport over ynglende og rastende fugle til Naturstyrelsen Kronjylland, der har publiceret den på deres hjemmeside. Der blev konstateret en hel del ynglende fugle, bl.a. en lille hættemågekoloni, lille og gråstrubede lappedykker, og flere ænder, nogle vadefugle samt småfugle. Den mest usædvanlige fugleart der blev observeret ved søen var en odinshane, der rastede her 10 dage i september. Totalartslisten omfattede 121 arter. Gruppen fortsætter i 2014.

DOF deltog i de to møder der blev afholdt i det Grønne Råd i 2014. Der var ingen punkter på programmet der direkte havde indflydelse på fuglelivet. Mht kommunale sager, har DOF kun gjort indsigelse i ét tilfælde, nemlig til Lokalplan nr. 352 – udvidelse af Ree Park ved Gravlev. Vores indsigelser var i nogen grad

sammenfaldende med dem fra DN og Naturstyrelsen, dog blev vores protester vedr. bygning af en monorail samt bådsejls på søerne tættest på naturstien Gravlev-Ebeltoft ikke imødekommet.

I Nationalpark Mols Bjerger er undertegnede nu kommet ind i rådet (og dermed også i naturudvalget) som erstatning for Kent Olsen. Det ser nu ud som om der vil være mere fokus på naturen end tidligere i Nationalparken, idet biologen Jens Reddersen er blevet ansat. Det er meningen, at Nationalparken selv skal igangsætte nogle naturprojekter i stedet for som før kun at tage stilling til projekter foreslået af andre, og det kan kun være positivt.

Atlas III-projektet gik jo i gang i marts og observationer er blevet indtastet på hjemmesiden i en jævn strøm – dog med forskel fra kvadrat til kvadrat. Undertegnede, der er lokalkoordinator for Syddjurs Kommune, holdt et møde for de kvadratansvarlige i kommunen i marts måned og holdt kontakten gennem nyhedsbreve resten af året. Ved slutningen af 2014 havde 29 ud af 42 kvadrater i kommunen en kvadratansvarlig – de 29 er dog dækket af 17 personer, dvs at flere personer har taget ansvar for flere kvadrater. Der er konstateret en hel del spændende ynglefugle.

Aarhus Kommune 2014

af Morten Jenrich Hansen

I 2014 har der været afholdt 3 møder i kommunens grønne råd, hvor DOF er repræsenteret ved Morten Jenrich Hansen (MJH) og suppleanten Birgitte Loch Andersen. Birgitte har valgt at stoppe i rådet fra 2015 og takkes for indsatsen gennem de seneste år!

De fleste emner i rådet er meget generelle omkring borgernes muligheder for oplevelser i naturen, men der er også enkelte mere konkrete sager omkring naturforvaltningen, hvor fugle indgår.

Fx. har lystfiskerne sat fokus på en negativ konsekvens af etableringen af Engsøerne i forhold til ørredbestanden i både Århus Å og Egåen.

DOF holdningen er, at engsøerne er et godt tiltag, der både har fjernet noget næringsbelastning fra Århus bugt og samtidigt skabt et par fine bynære fuglelokaliteter.

Vi er dog klar over problemet for ørrederne og er med til at se på de løsningsmodeller, der er lagt frem. Bl.a. model med en del af Århus å's vandstrøm ledt ind i den gamle kanal på nordsiden af Årslev engsø.

DOF er også aktiv med indlæg omkring den årlige sommerhøjt mod mågerne i midtbyen. Et problem vi mener er blæst ud af proportioner i medierne, hvor vi argumenterer for, at en evt mågebekæmpelse skal være baseret på sagligt grundlag og viden om omfanget af problemet – ikke bare et carte blanche til at fjerne "uønsket" natur pga. lydgener.

Et sted hvor vi gerne ser en aktiv regulerende indsats er derimod overfor invasive arter. I lighed med det grønne råd samler kommunen foreningsrepræsentanter 2 gange om året i et forum omkring invasive arter. DOF er repræsenteret ved MJH, der søger for at formidle udviklingen omkring Nilgæs i Aarhus Kommune. Selvom langt de fleste invasive arter findes indenfor botanikken, er der jo en sammenhæng i naturen, så ændringer i plantesamfund også kan ses i fugleforekomster.

Vi har derfor alle en interesse i at begrænse skadevirkningen på vores oprindelige natur, og DOF medlemmer, der færdes i naturen, kan hjælpe med ved registreringer af invasive arter, så problemer opdages og kan forsøges begrænset.

Indtast derfor gerne observationer af f.x. Mink i DOF-basen, så der kan samarbejdes med lokale jægere om en indsats.

I lighed med tidligere år følger og gennemser DOF kommunens afgørelser indenfor naturområdet. Vi går kun ind i sager, hvor vi kan se en sammenhæng med "fugl". Langt de fleste afgørelser fra kommunen er uproblematisk og vi har ikke fundet grund til at anke sager i 2014.

Der foregår store ændringer i havneområdet disse år og Østhavnen som vi kender den, ser ud til at blive udvidet, befæstet med bygninger og ændret adgangsvej/promenade. Det vil gå ud over de åbne jordområde, men her må vi nok erkende, at projekter af den størrelse ikke bliver stoppet af ynglende præstekraver og overvinterende Bjergirisk og Snespurve.

En lille trøst er, at det lykkedes byrådet at finde plads i budgettet til genindførelse af en smule naturvejledning. DOF ser frem til at samarbejde omkring fugleture og formidling i lokalområdet – forhåbentlig i mange år fremover!

På fuglefronten var der igen plads til en række af lidt sjældnere observationer i 2014.

Startede med obs af Hvidsiskan 4 steder i kommunen gennem januar og fortsatte med en anden hvid gæst fra nord i februar, hvor en Hvidvinget måge holdt til ved Egå engsø fra midt februar til slutningen af marts. I havnen blev der set en ung Middelhavsmåge i februar – så Århus, vær glad for måger, de kan ofte give gode oplevelser.

Foråret bød på en kortvarig Hærfugl 14. maj ved et fuglebad i Midtbyen, men flere havde glæde af endnu en invasion af Hvidvinget terne – 18 stk. dukkede op ved Brabrand sø 16. maj, 2 blev set ved Egå Engsø 18. maj og det sluttede med 7 ved Brabrand sø og Årslev Engsø d. 19. maj.

Sidste sted fortsatte med en Drosselrørsanger aktiv i perioden 21-25. maj og hørt/set af mange, mens den Lille Skrigeørn, der fløj over området d. 22. maj kun blev set af én observatør.

Efterårets største trækplaster blev en ung Sort Stork 19-30. august, der mest blev set ved Hjørret Skov, men også var på flere byture i Skæring og Hjortshøj.

Året sluttede med 2 populære Rødtoppede Fuglekonger over en længere periode ved Årslev engsø – flotte fugle i en mild vinter!

Naturpolitisk Udvalg i DOF Østjylland 2014

af Peter Lange

Der har været afholdt et enkelt møde i 2014, resten af kontakten er sket via mail. Den betydeligste naturpolitiske opgave har været at holde trit med de mange afgørelser, vurdering og planer, DOF modtager i høring fra myndighederne, dvs. kommunerne, Naturstyrelsen og fredningsnævnet. DOF Østjylland har ikke påklaget afgørelser til Naturklagenævnet i 2014, men enkelte sager er kommenteret – se beretningerne fra de enkelte kommuner for yderligere opl. herom.

Oversigt over modtaget post fra myndighederne (antal mails) i 2014 i DOF Østjylland		
	antal	
Naturstyrelsen lokale enheder (skovlovsafgørelser)	79	aktiviteter i fredskov
Naturstyrelsen Haraldsgade (nbl §15 strandbeskyttelseslinjen)	109	
Miljøstyrelsen (div. Miljøgodkendelser)	4	
Kulturarvsstyrelsen (digesager)	7	
Naturstyrelsen (aktiviteter på søterritoriet)	19	f.eks. klaptilladelser, hovedsageligt via Knud Flensted/DOF
Post fra Fredningsnævnene	223	hovedsageligt indkaldelser til besigtigelser med nævnet eller disp. fra fredninger
Plansystem.dk (lokalplaner og kommuneplaner)	169	Alle 9 kommuner
Norddjurs Kommune	101	heraf mindst 20 markvandingstilladelser!
Favrskov Kommune	81	
Silkeborg Kommune	331	sender alle landzoneafgørelser! Desuden mange afgørelser om bådebroer og andre platforme i søerne
Odder Kommune	48	
Randers Kommune	114	
Syddjurs Kommune	90	
Skanderborg Kommune	49	
Aarhus Kommune	69	heriblandt enkelte på Samsø
Samsø Kommune	3	
i alt antal mails	1496	

Vandråd

I løbet af 2014 har der været nedsat vandråd i samtlige landets vand-oplande. Vandrådernes opgave har været at komme med indstillinger til vandløbsindsatser i den næste vandplanperiode, der løber fra 2016. DOF var repræsenteret i samtlige vandråd i Østjylland: Djursland: Bjarne Gollés, Århus Bugt: Ole Bøgh Vinther, Horsens Fjord: Peter Lange og Gudenåen/Randers Fjord: Lars Tom-Petersen. Vandrådene afleverede deres bidrag til processen i løbet af efteråret. Der var ikke specielt meget "fugl" i projekterne, men jeg synes vi fik vist flaget og markeret vores holdninger.

Fra vore egne rækker

Der har været afholdt 6 bestyrelsesmøder i 2014. Møderne blev fortrinsvis holdt i Bio X i Århus. Et møde blev holdt hos Bjarne Golles i hans sommerhus.

Suppleanterne deltager i møderne i det omfang de har mulighed for det.

Både forår og efterår har vi haft 4 deltagere af sted til repræsentantskabsmøderne i DOF.

Som formand vil jeg gerne takke bestyrelsen for deres store engagement i forenings arbejde, det er en fornøjelse at samarbejde med jer.

Bestyrelsen sommer 2014. Foto fra Bjarnes sommerhus hvor vi holdt bestyrelsesmøde.

Stående fra venstre: Steen Larsen, Peter Lange, Arne Højgård, Ole Bøgh, Jens Bonde, Ole Jensen og Kim Skelmosen. Siddende fra venstre: Birgitte Loch Andersen, Morten Jenrich Hansen og Inger Jensen.

Kim Skelmosen
Formand